

Gayr-i müslimlerle dostluk

Bursa/Gemlik'ten Ali AYDIN: “Mâide 51’de: ‘Ey iman edenler! Yahûdî ve Hıristiyanları dost olarak benimsemeyin. Onlar birbirlerinin dostudurlar. Sizden kim onlara dost olursa, o da onlardandır’ buyurmaktadır. Bu durumda, fert ve toplum olarak Müslümanların gayr-i müslimlerle diyalogları nasıl olmalıdır? Konu ile ilgili Bedüzzaman Saîd Nursî’nin görüşleri nelerdir? Bu çerçevede AB’ye girişimiz ile ilgili almamız gereken tavır ne olmalıdır?”

İslâmiyet ölçü ve denge dinidir, sulh ve barış dînidir. Kur’ân ifrat ve tefritten uzak bir kitaptır. “Yahudi ve Hıristiyanları dost olarak benimsemeyin”¹ âyeti var; fakat aynı sûrede, “Yahudi ve Hıristiyanların yiyecekleri size helâldir Yahudi ve Hıristiyanların hür ve iffetli kadınlarını nikâhlamak da size helâl kılındı”² âyeti de var. Demek bizim de dengeli olmamız ve dengeli düşünmemiz lâzım. Nitekim bu âyete dayanarak Bedüzzaman Hazretleri, “Ehl-i kitaptan bir harem olsa, elbette seveceksin”³ diyor.

İslâmiyet insanlar arası olumlu ilişkilere kısıtlayıcı bir hüküm getirmez. Ancak hiç şüphesiz, âyetlerde de vurgulandığı üzere, başka dinden olanların, bizim dînimize ters düşen örf ve kültürlerini, görenek ve dalâletlerini paylaşmak ve kendi inanç değerlerimizden taviz vererek onları benimsemek tam bir cinâyet, vahim bir hıyânettir. Yukarıdaki birinci âyette geçen “dost olmayın” yasaklamasından muradın da bu olduğu anlaşılıyor.

Said Nursî Hazretlerine göre, “Dost edinmeyin” nehyi, bütün dostluklara kapıyı kapamak için gelmemiştir. Yani, ehl-i kitapla insanlık nokta-i nazarından iletişim kurmaya, beşerî ilişkileri geliştirmeye, fende, sanatta, ekonomide, ticarete iş birliği yapmaya âyet kapalı değildir. “Zaman bir büyük müfessirdir; kaydını ortaya koysa, itiraz olunmaz.” İçinde bulunduğumuz zaman dilimi, dînlerin hurâfe ve bâtil inançlarını geri plana itmiş, insânî, hukûkî ve ahlâkî değerleri ön plana çıkarmıştır. İslâmiyet’in gâyesi de zâten budur. Demek bu âyet, Yahûdî ve Hıristiyanlarla,

Yahûdilik ve Hıristiyanlık esasları üzerine kurulması muhtemel dostlukları, yani fitne ve nifak kokusu sezilen dostlukları yasaklamaktadır.

Nitekim, bir adamın iyi sıfatı ve güzel sanatı sevilir. Her bir Müslüman'ın her bir sıfatı nasıl Müslümanlık izzeti ve onuru taşımayabiliyorsa, her bir kâfirin dahi bütün sıfat ve sanatları küfür derecesinde aşağılık olmayabilir. Yani bir Müslümanın nasıl dini ile bağdaşmayacak ölçüde kötü huyları varsa, bir kâfirin de küfrü ile eşitlenmeyecek biçimde iyi huyları olması muhtemeldir. Şu halde bir kâfirle, Müslümanlığın tasvip ettiği bir iyi huyu üzerine iletişim kurmak neden câiz olmasın? Bu zâviyeden, gayr-i müslimlerin "Müslüman" sıfatlarını tasvip etmek, sanat ve tekniklerini almak, iyi huyları üzerine diyalog kurmak elbette mümkündür. Kur'ân bunu yasaklamıyor.

Diğer yandan, günümüzde genellikle nazarlar, "medeniyet ve dünyevî terakkî" üzerinde yoğunlaşmıştır. Gayr-i müslimlerin çoğunda dinlerinin bâtil emirlerine ve hurâfelerine karşı bir kayıt ve bağlılık da kalmamıştır. Böyle gayr-i müslimlerle medenî ilişkiler kurarak ve muhtelif diyaloglar geliştirerek iyi olan her şeyi paylaşmak Kur'ân'ın yasaklamasına dâhil değildir.⁴

Netice olarak, ülkemizin bir devlet programı disiplini içerisinde AB'ye doğru attığı adımları hayra yormakta ve bundan hayır ummakta bir sakınca yoktur.

Dipnotlar:

- 1- Mâide: 51.
- 2- Mâide: 5.
- 3- Münâzarât, s. 45.
- 4- Münâzarât, s. 44,45.